

Werkwoordspelling

Leer- en oefenboek (1)

Spellingsoefeningen tegenwoordige tijd,
onvoltooide tijd en bijzondere werkwoorden

Groep 8

© 2017 Junior Einstein bv Enschede, the Netherlands

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp). v. 01

All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

ISBN 978-94-92265-45-6

Inhoudsopgave

Inleiding 4

Onderwerp | **Enkelvoud of meervoud** 6

Persoonsvorm 9

Werkwoordstam 12

Stam + t 17

Onvoltooid deelwoord 22

Bijzondere werkwoorden | **Tegenwoordige tijd** 23

Bijzondere werkwoorden | **Verleden tijd** 26

Engelse werkwoorden 29

Laat het zien! 31

Spellingregels gemengd 32

Werkwoord Wijzer 43

Inleiding

Met dit Werkwoordspelling Leer- en oefenboek groep 8 (deel 1 van een serie) kunnen kinderen op een goede en verantwoorde manier – zelfstandig – hun vaardigheden voor werkwoordspelling verder ontwikkelen.

Werkwoordspelling is een belangrijk onderdeel van het spellingonderwijs. Om jezelf schriftelijk goed uit te drukken, is het belangrijk dat je goede zinnen maakt en de woorden op de juiste manier vervoegt en spelt. Bijna elke Nederlandse zin bevat werkwoorden, dus is het van belang dat een kind deze werkwoorden correct kan schrijven.

Bijna alle Nederlandse basisscholen bieden een basispakket aan om de werkwoordspelling aan te leren en te oefenen. Toch blijkt dat veel kinderen meer oefening nodig hebben dan dat dit basispakket biedt. Kinderen zijn over het algemeen niet zo bewust bezig met spelling, waardoor er snel fouten gemaakt kunnen worden.

Spelling moet steeds weer herhaald worden, want een kind past het altijd en overal toe. Tijdens de schoolperiode, maar ook in een toekomstige carrière en het privéleven. Het is belangrijk om te blijven oefenen om de spelling op niveau te houden.

Oefenen op basis van de leerlijn

Werkwoordspelling lijkt voor veel kinderen lastig, maar gelukkig is het helemaal niet zo ingewikkeld als vaak gedacht wordt. Met deze Leer- en oefenboeken kan op een gerichte en verantwoorde manier geoefend worden met de werkwoordspelling, doordat de opbouw van de boeken gebaseerd is op de leerlijn.

Leer- en oefenboek 1

Zo leren kinderen in dit eerste deel voornamelijk de spellingregels in de tegenwoordige tijd. Dit begint met het onderwerp, de persoonsvorm en de werkwoordstam; de basis van veel spellingregels. Tevens is er speciale aandacht voor de spelling van het onvoltooid deelwoord en voor de spelling van Engelse werkwoorden in de tegenwoordige tijd. De vervoeging van de bijzondere werkwoorden wordt in de tegenwoordige tijd,

maar ook in de verleden tijd aangeboden.

Leer- en oefenboek 1 eindigt met gemengde oefeningen, passend bij alle aangeboden spellingregels uit dit boek.

Leer- en oefenboek 2

In Leer- en oefenboek 2 komt een korte herhaling van de werkwoordstam en de persoonsvorm aan bod, gevolgd door de spellingregels in de verleden en de voltooide tijd. Er wordt ook aandacht besteed aan het voltooid deelwoord gebruikt als bijvoeglijk naamwoord en aan de spelling van Engelse werkwoorden in de verleden en de voltooide tijd. Ook dit deel eindigt met gemengde oefeningen, passend bij de aangeboden spellingregels uit dit boek.

Leer- en oefenboek 3

Het laatste deel van de serie, Leer- en oefenboek 3, bevat gemengde oefeningen in de tegenwoordige tijd, de verleden tijd en de voltooide tijd. Ook komt de spelling van het onvoltooid deelwoord en het voltooid deelwoord gebruikt als bijvoeglijk naamwoord gemengd in de oefeningen aan bod. Met dit laatste deel kunnen kinderen testen of ze het geleerde uit deel 1 en 2 beheersen en kunnen toepassen.

Samen bieden deze drie delen een compleet Leer- en oefenpakket voor de werkwoordspelling in groep 8.

Verschillende oefeningen

Dit Leer- en oefenboek bestaat uit diverse eigentijdse oefeningen, die passen bij de belevingswereld van het kind en die aansluiten bij de aangeboden spellingregels. Voorafgaand aan de oefeningen volgt een overzicht van wat er precies geleerd gaat worden, gevolgd door een heldere uitleg. In deze uitleg zijn belangrijke termen dikgedrukt en worden ondersteunende afbeeldingen en duidelijke voorbeeldzinnen gebruikt.

De opbouw van de oefeningen en de structuur van het Leer- en oefenboek maken dat kinderen verantwoord, maar ook zelfstandig kunnen oefenen. De moeilijkheidsgraad varieert en er is ruimte voor herhaling van de spellingregels. Hierdoor kan ieder kind een succesgevoel ervaren.

In de oefeningen wordt gebruik gemaakt van de afkortingen. Tegenwoordige tijd wordt afgekort met tt, verleden tijd met vt. Het onvoltooid deelwoord met ovd.

Laat het zien!

Na het algemene oefengedeelte volgt de pagina 'Laat het zien!' Deze pagina bevat een aantal vragen die kort toetst of het kind de inhoud van het boek en de aangeboden spellingregels heeft begrepen. Mochten bepaalde inhouds nog onduidelijk zijn, dan kunnen de pagina's met uitleg opnieuw doorgenomen worden.

Na de pagina 'Laat het zien!' volgt het oefengedeelte waarin alle aangeboden spellingregels uit dit boek gemengd worden aangeboden. Hierin kan het kind laten zien dat hij de opgedane kennis op de juiste manier kan toepassen.

Werkwoord Wijzer

Achter in het boek bevindt zich de Werkwoord Wijzer. Het doel van de Werkwoord Wijzer is: op een schematische en overzichtelijke manier laten zien hoe kinderen werkwoorden moeten spellen in de tegenwoordige tijd.

De Werkwoord Wijzer kan uit het boek geknipt worden, zodat deze tijdens het maken van de oefeningen gebruikt kan worden als hulppkaart.

Tips en ondersteuning

In het Leer- en oefenboek kunnen ook tips worden gegeven met betrekking tot de werkwoordspelling. Zo is de onderstaande tip geplaatst bij een uitleg waar gesproken wordt over klinkers en medeklinkers.

Klinkers zijn a, e, i, o, u.

Medeklinkers zijn alle andere letters.

Mochten kinderen zich afvragen wat klinkers en medeklinkers ook weer zijn, dan kunnen zij dit lezen in de tip. De tips zijn ter ondersteuning van de regels en de oefeningen.

Méér oefenen

Dit boek is het eerste deel van een set van drie. Alle boeken samen vormen een gedegen oefening voor de werkwoordspelling.

Méér oefenen? Wij bieden ook een uitgebreide online oefen- en leeromgeving. Kijk op onze website www.junioreinstein.nl.

In deze oefeningen leer je:

- wat het onderwerp in een zin is,
- wat enkelvoud en meervoud betekenen,
- of het onderwerp in het enkelvoud of meervoud staat.

Bijna elke zin heeft een **onderwerp**. Het onderwerp kun je ook wel de **hoofdpersoon** noemen. Het onderwerp vind je door te vragen **wie** of **wat** iets doet.

Let op! Een zin in de gebiedende wijs heeft geen onderwerp. Het geeft aan dat je iets wel of niet **moet** doen. Het is een bevel.

Onderwerp

Voorbeeldzinnen

- Stefan eet een pizza.
- Hij lacht heel grappig.
- De takken kraken.
- Stop met giechelen!

Wie of wat ... ?

- Wie of wat eet?
- Wie of wat lacht?
- Wie of wat kraken?
- Wie of wat stopt?

Onderwerp

- Stefan
- Hij
- De takken
- ×

Oefening 1: Schrijf het onderwerp van de zin op.

Carlijn zoekt de tas van Sep.

Carlijn

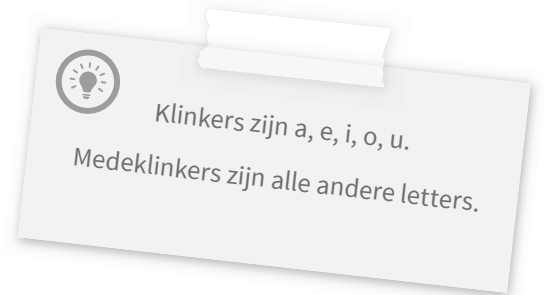
1. Fatima zwemt in het buitenbad.
2. Opa en oma gaan op wereldreis.
3. De computers maken veel lawaai.
4. Thomas gaat op bezoek bij Ron.
5. Nick fietst naar de bibliotheek.
6. Groep 8 oefent voor de musical.
7. De leerlingen zingen een lied.
8. Jullie doen altijd goed mee.
9. De honden snuffelen in de tuin.
10. Stefanie koopt een nieuwe telefoon.

Lange klinker

Hele werkwoord	Ruwe stam		De stam
verkopen	verkop	+ o	(ik) verkoop
vegen	veg	+ e	(ik) veeg
gluren	glur	+ u	(ik) gluur
bewaken	bewak	+ a	(ik) bewaak

Werkwoorden met een lange klinker krijgen een ruwe stam met maar één klinker. Deze ruwe stam heeft een korte klank, maar die moet juist lang blijven. Je moet een **extra klinker toevoegen** om de juiste stam te vormen.

Oefening 1: Vul de stam van het werkwoord in.

1. Ik _____ (kweken, tt)	16. Ik _____ (feliciteren, tt)
2. Ik _____ (versturen, tt)	17. _____ (Raken, tt) jij?
3. _____ (Kopen, tt) dit!	18. Ik _____ (proberen, tt)
4. _____ (Hopen, tt) je?	19. Ik _____ (arresteren, tt)
5. Ik _____ (bewaken, tt)	20. _____ (Gedragen, tt) je!
6. Ik _____ (vervelen, tt)	21. Ik _____ (verhuren, tt)
7. _____ (Bewaren, tt) jij?	22. Ik _____ (belagen, tt)
8. Ik _____ (betalen, tt)	23. Ik _____ (vermaken, tt)
9. _____ (Verdelen, tt) dit!	24. _____ (Verkopen, tt) jij?
10. Ik _____ (verlaten, tt)	25. Ik _____ (reageren, tt)
11. Ik _____ (stomen, tt)	26. Ik _____ (besturen, tt)
12. Ik _____ (vertalen, tt)	27. Ik _____ (garanderen, tt)
13. Ik _____ (belonen, tt)	28. Ik _____ (pauzeren, tt)
14. Ik _____ (zagen, tt)	29. _____ (Manipuleren, tt) je?
15. Ik _____ (bespelen, tt)	30. Ik _____ (riskeren, tt)

Oefening 4: Vul de juiste vorm van het werkwoord in.

1. Het _____ (branden, tt)	11. Frank _____ (braden, tt)
2. Opa _____ (klagen, tt)	12. Job _____ (staren, tt)
3. Tim _____ (geeuwen, tt)	13. Jij _____ (verzenden, tt)
4. Jos _____ (gaan, tt)	14. Zij _____ (vertellen, tt)
5. Hij _____ (vinden, tt)	15. Cas _____ (ontvangen, tt)
6. U _____ (weten, tt)	16. De kip _____ (pikken, tt)
7. Je _____ (houden, tt)	17. Liv _____ (maaïen, tt)
8. Mart _____ (neuzen, tt)	18. Het _____ (regenen, tt)
9. Ans _____ (verraden, tt)	19. Britt _____ (rijden, tt)
10. Je _____ (groeien, tt)	20. Kees _____ (verhuizen, tt)

Oefening 5: Zoek de fouten en verbeter ze.

- Onderstreep de persoonsvorm in de zin en kruis aan of deze goed of fout gespeld is.
- Verbeter de persoonsvorm als deze fout gespeld is.

	goed	fout	
Jij <u>word</u> later vast astronaut.	☐	☒	<u>wordt</u>
1. De uitgever drukt de krant.	☐	☐	_____
2. Oma word verrast met een etentje.	☐	☐	_____
3. Jij probeerd het steeds opnieuw.	☐	☐	_____
4. Sanne braad het vlees in de pan.	☐	☐	_____
5. Koen wijst hem de weg naar het dorp.	☐	☐	_____
6. De scheidsrechter fluit voor de fout.	☐	☐	_____
7. Jimmy bekladd de muren met graffiti.	☐	☐	_____
8. De fabriek produceert het lekkerste ijs.	☐	☐	_____
9. Mijn vader vind roomijs lekker.	☐	☐	_____
10. Pip krabbelt aan de achterdeur.	☐	☐	_____
11. Het virus verspreid zich razendsnel.	☐	☐	_____
12. Er gebeurd nog steeds niets.	☐	☐	_____

In deze oefeningen leer je:

- dat er zes bijzondere werkwoorden zijn,
- hoe je deze bijzondere werkwoorden in de verleden tijd moet vervoegen.

? Weet je het nog?

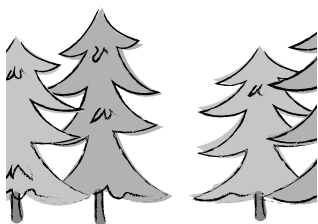
Bijzondere werkwoorden worden niet volgens de standaardregels vervoegd. Deze werkwoorden veranderen in de verleden tijd van klank, maar kunnen ook in de tegenwoordige tijd van klank veranderen.

In het schema hieronder staan de zes bijzondere werkwoorden en de vervoeging van deze werkwoorden in de **verleden tijd**. Verleden tijd betekent dat iets al gebeurd is.

	Enkelvoud ik, jij / je, u, hij, zij / ze, het	Meervoud wij, we, jullie, zij / ze
zijn	was	waren
hebben	had	hadden
kunnen	kon	konden
zullen	zou	zouden
mogen	mocht	mochten
willen	wilde / wou	wilden

Let op: Het werkwoord ‘willen’ kan in het enkelvoud worden vervoegd naar ‘wilde’ of ‘wou.’ In het meervoud is alleen ‘wilden’ juist. ‘Wouden’ wordt alleen gebruikt in spreektaal en niet in schrijftaal. ‘Wouden’ is namelijk een ander woord voor ‘bossen.’

Voorbeeldzinnen

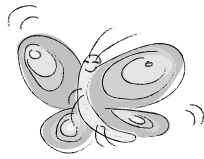

Zinnen

- Bart ? (zijn, vt) verdwaald in het woud.
 Vader ? (hebben, vt) de hele dag gewerkt.
 ? (Kunnen, vt) wij nog helpen?
 Nienke ? (willen, vt) naar de musical.

Antwoorden

- was
 had
 Konden
 wilde / wou

Oefening 1: Vul het schema in.

Hele werkwoord	Ruwe stam	Stam	Tegenwoordige tijd
1. beleven	_____	_____	Hij _____
2. maaien	_____	_____	Ron _____
3. missen	_____	_____	_____ Kim?
4. stoven	_____	_____	Oma _____
5. redden	_____	_____	U _____
6. scoren	_____	_____	Ik _____
7. ontdooien	_____	_____	Het _____
8. verbreden	_____	_____	Jij _____
9. downloaden	_____	_____	_____ het!
10. bederven	_____	_____	Het _____
11. grinniken	_____	_____	Wij _____
12. kiezen	_____	_____	Hij _____
13. veranderen	_____	_____	U _____
14. rijden	_____	_____	Jos _____
15. finishen	_____	_____	_____ jullie?
16. irriteren	_____	_____	Het _____
17. besteden	_____	_____	Hij _____
18. schrobben	_____	_____	Mam _____
19. mixen	_____	_____	Jij _____
20. kneden	_____	_____	Tess _____

